

Sygn. akt V KK 145/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSN Józef Dołhy (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puzkarski

Protokolant Barbara Kobrańska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Bogumiły Drozdowskiej,
w sprawie **M. P.**

skazanego z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 3 grudnia 2013 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 9 listopada 2012 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 19 czerwca 2012 r.,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok oraz zmieniony nim wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 19 czerwca 2012r, sygn. akt II K 251/08, i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 44 § 1 pkt 1 kks umarza postępowanie;**
- 2. kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa;**
- 3. zarządza zwrot opłaty od kasacji uiszczonej przez M. P.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy, wyrokiem z dnia 19 czerwca 2012 r., uznał M. P. za winnego: 1) przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., popełnionego dnia 25 grudnia 2001 r., i za to na podstawie art. 56 § 1 k.k.s. wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w liczbie 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 60 zł; 2) przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s., popełnionego dnia 25 stycznia 2002 r., i za to na podstawie art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s. wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w liczbie 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 60 zł; łącznie na karę jednego roku pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy przyjęciu jednej stawki w kwocie 60 zł; wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby 2 lat.

Od tego wyroku apelację wnieśli oskarżony i jego obrońca, podnosząc m.in. zarzut przedawnienia karalności zarzucanych oskarżonemu czynów.

Sąd Okręgowy, wyrokiem z dnia 9 listopada 2012 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił orzeczenie o karach łącznych, oskarżonego M. P. uznał za winnego przestępstwa skarbowego z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. popełnionego w okresie od 30 stycznia 2001 r. do dnia 25 października 2001 r., i za to na podstawie art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 23 § 1 i 3 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s. i art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. wymierzył mu karę 11 miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 60 zł; w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W kasacji od powyższego wyroku obrońca skazanego zarzucił:

1. rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej i wydanie wyroku skazującego M. P., mimo iż nastąpiło przedawnienie karalności zarzucanych mu czynów zabronionych;
2. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 1 pkt.2 k.k.s. w zw. z art. 2§ 2 k.k.s poprzez ich niewłaściwą wykładnię, co skutkowało błędnym zastosowaniem i uznaniem przez Sąd II instancji, iż zarzucane

skazanemu czyny są zagrożone karą pozbawienia wolności powyżej 3 lat, w związku z czym termin przedawnienia wynosi lat 10, podczas gdy w czasie ich popełnienia zarzucane mu czyny były zagrożone karą grzywny do 720 stawek dziennych, albo karą pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tymi karami łącznie, w zw. z czym termin przedawnienia, zgodnie z art. 44§1 pkt 1 k.k.s. wynosi lat 5, a nie lat 10;

3. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 2 § 2 k.k.s. poprzez niezastosowanie ustawy obowiązującej w czasie popełnienia czynu zabronionego mimo, iż jest względniejsza dla sprawcy;

4. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 44 § 5 k.k.s. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że termin przedawnienia zarzucanego skazanemu czynu uległ przedłużeniu o kolejne 10 lat, gdyż w okresie 10-letnim przedawnienia, wynikającego z art. 44 § 1 pkt 2 k.k.s., przedstawiono M. P. zarzuty i termin przedawnienia upłyne w dniu 31.12.2021 r.;

5. rażące naruszenie przepisów postępowania tj. art. 71 § 1 w zw. z art. 313 k.p.k. w zw. z art. 113 k.k.s. w zw. z art. 44§ 5 k.k.s. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że nastąpiło przedłużenie terminu przedawnienia karalności podczas, gdy M. P. przedstawiono zarzuty w dniu 17.03.2008 r., czyli po upływie terminu przedawnienia z dnia 31.12.2006 r.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz zmienionego nim wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 19 czerwca 2012 r. i umorzenie postępowania w sprawie. Na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej poparł kasację i jej wnioski.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasadnie wskazuje na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., tj. przedawnienia karalności.

Autor kasacji trafnie wskazuje, że Sąd odwoławczy błędnie przyjął w realiach sprawy, iż w czasie popełnienia czynu zagrożenie ustawowe karą pozbawienia wolności za przestępstwo skarbowe określone w art. 56 § 1 k.k.s. przekraczało 3 lata, a w konsekwencji wadliwie uznał, że termin przedawnienia wynosił 10 lat,

zgodnie z treścią art. 44 § 1 pkt 2 k.k.s. w brzmieniu po nowelizacji z dnia 28 lipca 2005 r.

Bezsporne jest, że M. P. przypisano popełnienie czynu z art. 56 § 1 k.k.s. w okresie od dnia 30 stycznia 2001 r. do dnia 25 października 2001 r. W tym czasie przepis art. 56 § 1 k.k.s. obowiązywał w brzmieniu sprzed 17 grudnia 2005 r. i górna granica ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności wynosiła 2 lata. Oczywiście jest zatem, że zgodnie z regułą określoną w art. 2 § 2 k.k.s. należało zastosować ustawę poprzednio obowiązującą (tj. do 16 grudnia 2005 r.), jako względniejszą dla sprawcy. Właśnie przez pryzmat takiego rozmiaru sankcji (do 2 lat pozbawienia wolności) należało zastosować nowe terminy dotyczące przedawnienia, zgodnie z normą kolizyjną ustanowioną w art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 178, poz. 1479).

Przyjęcie, że w sprawie należało zastosować art. 56 § 1 k.k.s. w brzmieniu sprzed nowelizacji, która weszła w życie w dniu 17 grudnia 2005 r., prowadzi do konkluzji, że w przedmiotowej sprawie termin przedawnienia karalności wynosił 5 lat (art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s. w brzmieniu po nowelizacji), a nie 10 lat, jak to przyjął Sąd odwoławczy na podstawie art. 44 § 1 pkt 2 k.k.s. w brzmieniu po nowelizacji. Bieg przedawnienia w sprawie, zgodnie z treścią § 3 art. 44 k.k.s., rozpoczyna się z końcem roku, w którym upłynął termin płatności należności publicznoprawnej. Przepis art. 44 § 5 k.k.s. zawiera sformułowanie „wszczęto postępowanie przeciwko sprawcy”, zatem jest to równoznaczne z określeniem „wszczęto postępowanie przeciwko osobie”, którym operuje przepis art. 102 k.k. Wszczęcie postępowania *in personam* w sprawach o przestępstwa skarbowe następuje z chwilą wydania postanowienia o przedstawieniu osobie zarzutów, ogłoszenia go niezwłocznie podejrzanemu i przesłuchania osoby, chyba że nie jest to możliwe z powodu jego ukrywania się lub nieobecności w kraju (art. 313 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 k.k.s.). W realiach niniejszej sprawy postanowienie o przedstawieniu zarzutów wydano wprawdzie w dniu 8 września 2006 r. (k. 612 – 614), jednakże do jego ogłoszenia i przesłuchania podejrzanego doszło skutecznie dopiero w dniu 17 marca 2008 r. (k. 663 – 667), przy czym nie zachodziły okoliczności uniemożliwiające organowi

prowadzącemu postępowania przygotowawcze skuteczne dokonanie tych czynności przed dniem 17 marca 2008 r.

Zasadnie zatem skarżący wywodzi, że przedawnienie karalności nastąpiło już z dniem 31 grudnia 2006 r., nie doszło bowiem w okresie 5-letniego biegu okresu przedawnienia do wszczęcia postępowania *in personam* w rozumieniu § 5 art. 44 k.k.s., a co za tym idzie do wydłużenia terminu przedawnienia.

W sytuacji gdy wyroki sądu pierwszej i drugiej instancji zapadły odpowiednio: 19 czerwca 2012 r. i 9 listopada 2012 r., a zatem zostały wydane pomimo wystąpienia w sprawie negatywnej przesłanki procesowej, określonej w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s., stwierdzić należy, że w sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza, określona w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w wyroku.